N°. 197. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DONDERDAG 12 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN, NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De discussiën over de Begrooting.

XII.

DE WET OP DE MIDDELEN.

De Minister van Financiën heeft beweerd — en wij erkennen het, niets is gemakkelijker voor een bestrijder als onze tegenwoordige (nu reeds afgetreden) Minister, dan tot zijne verdediging en om toch iets te zeggen, de eene bewering of magtspreuk op de andere te bouwen — dat

„alom werk en arbeid is te vinden."

De Minister, wien het aan grond voor zijne bewering ontbrak, verbeterde zijn gezegde aldus:

„Ik heb gezegd, dat bij *vélen* bewijzen van groote „welvaart kunnen worden gezien."

Zoo wij er nu slechts op letten, dat over de geringheid der werkloonen geklaagd wordt en de duurte der levensmiddelen, niet het gebrek aan werklieden, in menigen tak van nijverheid tot verhooging van werkloonen heeft aanleiding gegeven, dan wachten wij geen tegenspraak, zoo wij het beweren van den Minister eene tastbare onwaarheid noemen.

„De armoede neemt niet toe," zegt de Minister, maar wij hebben, o. a., in de redevoering van Dr. WESTERHOFF statistieke opgaven gevonden, hoe van jaar tot jaar de verhouding ongunstiger wordt tusschen het getal der bedeelden en van de niet-bedeelden in ons vaderland, zoodat de toeneming van het pauperisme teregt verontrustend voor de toekomst mag genoemd worden, als niet tijdig maatregelen van voorziening, waardoor de vooruitgang wordt gestuit, aangewend worden.

„Het eigenaardig kenmerk der accijnsen is, dat zij zich vereenzelvigen met het belaste voorwerp."

De Minister heeft den volgenden dag „toegegeven, dat dit niet volkomen juist is ten aanzien van het verbruik van zout door den landbouwenden stand."

Maar het is ook niet juist, ten aanzien van het verbruik der tarwe, waarvan de accijns door de verbruikers ten platte lande en vooral in Zeeland, gelijk overal bij het slagten van rundvee, aan de rijksontvangers wordt betaald.

„Eene afschaffing van den accijns zou weinig baten hem, wiens verbruik zich bepaalt tot waren, welke bij geringe hoeveelheden worden ingeslagen."

Wij spreken zulks ten stelligste tegen. Ook dàn zelfs, wanneer wij de gemeente-opcenten niet tellen, uit welk bedrag reeds gemakkelijk de rijksaccijns zich laat berekenen, weet elk verbruiker nu zeer goed, voor hoeveel minder hij het brood, het vleesch, het zout, de zeep en de brandstoffen zou kunnen bekomen, als de accijns daarvan niet geheven werd. Het [illegible] zou in dit geval immers *eene cent*, het vleesch *vijf cents* iedere vijf oncen minder kosten.

„De gewoonte en de prijs van vele voorwerpen heb„ben zich naar het accijnsstelsel geregeld, en, gelijk „alles ligter wordt, naarmate men er aan gewoon „wordt, is ook hier veel van het bezwarende wegge„nomen."

Zoo de accijnsen geheven werden in verhouding tot den prijs der voorwerpen van eerste levensbehoefte, zoodanig, dat bij verhooging van den prijs het bedrag van den accijns verminderde en omgekeerd vermeerderde bij verlaging van den prijs, men zou kunnen zeggen, dat de accijns de nuttige strekking had, om het evenwigt te bewaren en de duurzaamheid van een geregelden prijs te bevorderen. Nu evenwel de accijns op het gemaal evenveel bedraagt bij hoogere als bij lagere graanprijzen, en die op het geslagt met den marktprijs van het vee stijgt, is het beweren van den Minister ongegrond.

Dat alles ligter wordt, naar mate men er aan gewoon wordt, is betrekkelijk waar, maar niet van algemeene toepassing. Met zulke grondregels wordt ook de slavernij verdedigd — [illegible] zelfs reden tot [illegible] van druk, last en straf. De Minister, die zulke beginselen voor de Natie openbaart, kan er op rekenen, dat vroeger of later hem op eene nadrukkelijke wijze zal worden onder het oog gebragt, welk verschil er bestaat tusschen den nijveren burger, wien de last klemt, en het lastdier, dat schijnbaar aan den last gewoon, eindelijk door uitputting van krachten ineen zakt.

Men had regt, om bij den Minister meerdere kennis van de nuttige of schadelijke werking van ons belastingstelsel te onderstellen. De Minister toont, hoe ver hij staat beneden zijne voorgangers; en onder de karaktertrekken van de April-beweging blinkt niet het minst uit de vermetelheid, waarmede ministriële portefeuilles zijn aanvaard. Het scheen alsof, met het aantrekken van het costuum, ook de ondervinding, de kennis, het verstand en het oordeel, in één woord, de geschiktheid voor zulk eene gewigtige betrekking gelijkelijk den titularis werd ingegeven. Met genoegen kunnen wij verwijzen naar het scherpzinnig, kernvol en overtuigend oordeel van den heer THORBECKE over ons tegenwoordig accijnsstelsel, in de zitting van 20 December jl. uitgesproken:

„Ons belastingstelsel strookt niet met den tegenwoor„digen toestand der maatschappij. Naar mijn inzien „behoort een goed belastingstelsel tot de zeer veran„derlijke dingen; er is geen algemeen juist systeem van „belasting, dat overal en altoos toepasselijk ware.

„Elk eens ingevoerd belastingstelsel, moet de bewe„ging der maatschappij volgen. Een oud belastingstelsel „deugt niet meer. Ons stelsel, zoo het al vóór een „derde eener eeuw mogt zijn ontworpen (de heer RO„CHUSSEN zeide: naar een wijs plan) is thans in vele „deelen veranderd.

„Men kan zich een toestand der maatschappij voor„stellen, waarin voorwerpen van algemeene behoefte en „verbruik zeer wel zonder te groot nadeel voor het „algemeen belang, voor hen die getroffen worden, voor „de opbrengt, die de schatkist vraagt kunnen worden „belast. Zoodanige toestand zal welligt aanwezig zijn „bij eene klimmende vraag naar werklieden, bij een „toenemend welzijn van de arbeidende klasse; maar „is die toestand de onze? *Het is*, meen ik, *een wis „teeken van achteruitgang dier groote klasse, zoo men „bij toenemende bevolking, minder verbruik der meest „noodzakelijke levensmiddelen opmerkt.*"

Wij treffen hier een uitnemenden blik aan in den toestand der maatschappij, uit een zuiver staathuishoudkundig oogpunt, en eene gewigtige les bij de toepassing dezer belangrijke wetenschap.

„Hoe is het daarmede bij ons gelegen? Wij kunnen geloof ik aannemen, dat de bevolking sedert 1835 met 15 ten honderd nagenoeg is vermeerderd. Welnu, dan is het te wachten, dat het verbruik der levensbenoodigdheden in diezelfde, en bij toenemende welvaart, in sterkere rede zij toegenomen. Dat sedert 1835 welvaart en bedrijvigheid zijn gestegen, ontkent niemand; maar hoeveel is het verbruik grooter geworden?

„Vooreerst van de tarwe. Ik vind, dat de hoeveelheid veraccijnsde tarwe in ons land, zoo men het middencijfer der jaren 1835 tot 1839 en wederom van 1847 tot 1851 neemt, nagenoeg op dezelfde hoogte is gebleven. Het cijfer van de laatste jaren is evenwel iets lager. Derhalve, ondanks den aanzienlijken wasdom der bevolking, is de hoeveelheid verbruikte tarwe nog minder dan in vroegeren tijd.

„Daarentegen is het verbruik van de rogge toegenomen met de bevolking. Ik behoef niet te herinneren dat, volgens het advies van deskundigen, de voedingskracht van de rogge zooveel minder is dan die van de tarwe. Men neemt, meen ik, aan, dat de voedende bestanddeelen van de tarwe tot die van de rogge staat als 11 tot 6,3 of 6,4.

„De runderen. Wanneer men zich de moeite wil geven het gemiddelde cijfer van de jaren 1835 tot 1839 met dat der veraccijnsde runderen in de jaren 1848—1852 te vergelijken, zal men voor het laatste tijdperk eene vermindering van 17 ten honderd vinden. En de bevolking is met 15 percent toegenomen!

„Het verbruik van het schapenvleesch is nog sterker afgenomen.

„En het verbruik van het varkensvleesch? Ten platten lande is de welstand in vele opzigten toegenomen. En de consumtie? Wanneer men, op gelijke wijs, de jaren 1835 tot 1839 nevens de jaren 1846 tot 1851 stelt, dan ontmoet men ook inderdaad [illegible] vermeerdering van het getal van veraccijnsde varkens in den laatsten tijd, maar eene vermeerdering niet van 15, maar van 3 percent [illegible]

„Gaat het verbruik na van andere levensbenoodigdheden, van het zout, de zeep, het bier en den azijn. Het is ten aanzien van alles in de laatste jaren, ondanks de toegenomene bevolking, afgenomen. Alleen de hoeveelheid verveende turf heeft omtrent gelijken tred met den wasdom der bevolking gehouden.

„Daaruit nu meen ik te mogen afleiden, *en* dat ons belastingsysteem *hervorming* behoeft, *en* tevens de *rigting*, waarmede die hervorming moet geschieden."

—

Wij twijfelen niet, of de meest partijdige tegenstander zal in deze beschouwing een uitnemend blijk vinden van de grondige kennis der werking van ons belastingstelsel, die de heer THORBECKE in eenvoudige trekken openbaart, en een behartigenswaardigen wenk voor Regering en Volksvertegenwoordiging bij de overweging van de middelen tot bestrijding van 's Rijks uitgaven.

De Minister van Financiën ging echter aldus voort:

„De accijnsen zijn bij ons inheemsch geworden; zij „bestaan sedert onheugelijke tijden in ons vaderland; „daar zijn ontegenzeggelijk bezwaren aan verbonden: „die bezwaren acht ik het meest, waar zij het vrije „verkeer, waar zij in sommige opzigten de nijverheid „aan banden leggen; maar men heeft het ook reeds „aangekondigd, dat de Regering er zich op toe wil „leggen, om de bezwaren, zoo veel het maar immer „mogelijk zal zijn, uit den weg te ruimen."

De Minister beroept zich hier op onheugelijke tijden, en tracht voor het accijnsstelsel, wegens zijnen ouderdom, eerbied te eischen. Hij vergeet, dat ons tegenwoordig belastingsstelsel dagteekent van het jaar 1821. Dat stelsel wordt aangetast, omdat het niet met onzen tegenwoordigen toestand strookt; — maar daarmede wordt de heffing van accijnsen niet onbepaald en voor altijd veroordeeld.

De heer THORBECKE stelde voor de beoordeeling van een belastingstelsel de navolgende regels:

„1o. Men mag voor de publieke behoefte niet meer „van de ingezetenen eischen dan noodig is. Het regt, „om belastingen te heffen houdt op, waar de inkomst „niet noodig of de druk, dien zij op de ingezetenen „legt, sterker is dan de behoefte der schatkist.

„2o. De markt voor onze consumtie mag door den „wetgever niet in nadeeliger toestand dan de vreemde „markt worden geplaatst. Het strijdt tegen de bescher„ming, door den Staat aan zijne burgers verschuldigd, „dat hij den prijs hunner voortbrengselen voor hen „verhooge boven dien, waarvoor vreemdelingen die„zelfde voortbrengselen kunnen erlangen.

„3o. Wij moeten de lasten van den middenstand „verligten. Ik heb daarbij niet zoozeer den midden„stand over het algemeen in het oog. Wij moeten, „zooveel de wetgever het vermag, *dat* gedeelte van den „middenstand, dat als het ware den breeden zoom „dier klasse uitmaakt, dat hetwelk het naast aan de „onvermogenden of armen paalt, versterken. Dat ge„deelte is het ware bolwerk tegen eene overhand„nemende armoede. Zoo wij dat gedeelte des volks „bevestigen, zoo wij beletten dat er geen inbreuk op „worde gemaakt, door de laatste klasse der armen, „zal het allengs, door opneming in zich, die klasse „binnen naauwer grenzen brengen, die, zich van hare „zijde uitbreidende, een kanker wordt der maatschappij.

„4o. Voornamelijk echter en bovenal zeg ik, — en „ziedaar mijn hoofdgrond, van hoeveel gewigt ook de „andere mogen zijn; — belastingheffen [illegible] „en de voorwaarde van oogsten is [illegible] „behandeling der *voortbrengende* [illegible]

„Hoe vrijer men [illegible] maakt, „des te grooter zal de oogst ook voor de schatkist „zijn. En dat [illegible] van productie is, „erkent iedereen [illegible]

„Drukt den arbeider, dwing hem zich met het meest „onmisbare te vergenoegen, en gij zult zijn ijver, den „lust om zijn toestand te verbeteren uitdooven.

„Stel hem daarentegen tot genietingen boven zijne „volstrekte behoefte in staat, en gij zult zijne kracht „verhoogen, zijn vlijt verdubbelen, en den grond „leggen tot algemeene beschaving en zedelijke ont„wikkeling der maatschappij."

Dat stelsel ligt ten grondslag van de [illegible]

wetten, op het bestuur der gewesten en gemeenten. De provinciale wet heeft de accijnsen als provinciale belastingen uitgesloten. De gemeente-wet heeft ze zoo veel mogelijk beperkt. De wijl der kieswet zou ze ter rijzen, als de heffing der directe belastingen meer uitgebreid en beter geregeld werd. Ook in dit opzigt, gelijk in menig ander, is de aftreding van het vorig Ministerie, als eene nationale ramp te achten.

De accijnsen hebben, ja, sedert onheugelijke tijden bestaan; maar ons accijnsstelsel van 1821 verschilt in aard en grondslag zeer van de vroegere wijze van heffing der gemeenelandsmiddelen. Men heeft het jaar 1748 genoemd en gewezen op de gebeurtenissen, die destijds in ons Vaderland plaats vonden; — maar men vergeet, dat het accijnsstelsel destijds in menig opzigt de voorkeur verdient boven het tegenwoordige.

Er werden in 1748 geheven belastingen op brandhout, turf, zout, granen, hoornvee, fruit, (tot hazelnoten toe) bier, wijn, meekrap, azijn, tabak, pijpen, zeep, steenen, olie, pik, teer, visch, kaarsen, lakens, paarden, laarzen, schoenen, muilen, papier, recreaties, (½ stuiver voor iemand, die 's morgens vóór 12 ure naar eene herberg ging; 1 stuiver na 12, en 2 stuivers na 3 ure) dobbelsteenen, bezaaide landen, rijtuigen, koffij, thee, dienstboden, schepen, familiegeld, (elke familie of een loopend gezel werd belast) personele belasting boven de *f* 600 inkomen, successie, verkoopen van zegel en drank, haardsteden, stijfsel, koolen enz. — Op die wijze werden niet uitsluitend de eerste of onontbeerlijkste levensbehoeften; maar juist alle bekende voorwerpen van inkomst, bezitting of vertering getroffen, en men kon zeggen, dat, zooveel mogelijk ieder ingezeten naar zijn vermogen of in verhouding tot zijne inkomsten bijdroeg tot hetgeen de schatkist vorderde voor de bescherming, die de Regering verleende; ofschoon de bezwaren aan de heffing van belastingen onafscheidelijk verbonden, zich ook, zij het in mindere mate, deden gevoelen.

De wijze van heffing der gemeenelandsmiddelen gaf juist tot opschuddingen aanleiding: „de spoedig verkregen rijkdom, trotschheid en knevelingen der pachters, gaven het eerst opschuddingen in Friesland en „Groningen, waar de Prins voor lang zich had uitgelaten over het drukkende van die wijze van heffing „en eene ander voorgeslagen had. — De Prins deed „ter Vergadering van Holland een voorslag tot afschaffing der pachten; het ging met eenparigheid „door en werd 's anderen daags afgekondigd. De groote „zwarigheid was nu hoe de inkomsten te heffen. Velen „waren voor eene quotisatie bij wege van Hoofdgeld; „anderen voor eene eigene inzameling der belastingen „zoo zij bestonden, ten onmiddellijken behoeve van „het Land, en de Prins gaf aan dit laatste den voorkeur. De ordonnantiën der gemeenemiddelen werden „overgezien, vernieuwd en een systema van collecte, „door Hoofdgaarders in de steden en ondergaarders „ten platten lande beraamd, en met den aanvang van „1750 ingevoerd, hetgeen tot de omkeering der Republiek geduurd heeft.”

En toch de accijnsen bleven, ook bij veranderde heffing impopulair.

„De tegenworsteling tegen de collecte bleef voortduren en sleet niet dan met het volgende geslacht. — „Hetgeen wij hier van dien tegenstand zeggen, had „echter voornamelijk plaats te Amsterdam, waar de „aanhang der magistraats-personen en familiën groot „was door de ontzaggelijke menigte van afhangelingen, wien men de nieuwe wijze van invordering als „nadeelig en tot verwoesting van den koophandel „strekkende, voor had gesteld.”

Wij meenen te hebben aangetoond, dat de Minister van Financiën in zijn vertoog bij de zinsnede: „sedert onheugelijke tijden hebben de accijnsen bestaan”, moest laten volgen: „en ook tot ontevredenheid, opschuddingen en oploopen aanleiding gegeven”; en zoo de minachting der Natie gelukkig niet tot daden zijn overgeslagen, daarom de Natie nog niet kan voorgesteld worden, „met de accijnsen vereenzelvigd te zijn.”

Zoo de Vaderlandsche geschiedenis ons zegt, „vooral „was er merkelijke opschudding, toen wegens het intermedium tusschen de pachten en de collecte, die eerst „met 1750 in trein gebragt worden kon, in 1749 „eene quotisatie of hoofdelijke beschatting gevorderd „werd, ter voldoening van 't geen de impositiën hadden „moeten opbrengen,” — zoo is de merkwaardige houding van onze Natie na de uitvaardiging der Wet van 6 Maart 1834, houdende vaststelling eener belasting op de bezittingen, onder het Ministerie van Hall bewezen, dat, — ook zelfs als van haar tot bestrijding van millioenen voor uitgaven van een heilloos stelsel van volharding, opofferingen worden gevraagd, — zij zich steeds met eene billijke en regtvaardige belasting, die de bezittingen treft, wil vereenzelvigen.

Wij achten onze taak te hebben vervuld met dien ernst, die nimmer ontbreken mag, waar het de beschikking over het geld der Natie betreft. Wij hebben een hard woord moeten spreken tot de partij, die zich de christelijk historische noemt, omdat zij uit partijzucht de beginselen, waarop zij zich bij uitnemendheid beroept, heeft miskend en verloochend. Wij hebben de onhoudbaarheid van het standpunt doen kennen, waarop de Regering en de ministeriële leden zich hebben geplaatst. Wij behoeven er niet op te wijzen, dat de constitutionnele partij met waardigheid en in het levendig besef van eed en pligt hare roeping heeft gehandhaafd, en wij vertrouwen, dat meer en meer aan hare zijde zich scharen zal eene kern der Natie, die gewillig, om schatting en tol te geven aan degeen, die zulks eischt, daaraan de regtmatige voorwaarden verbonden wil zien, dat dit niet geschiede op eene der nijverheid en den handel belemmerende, de zedeloosheid bevorderende, — met de uitspraak der gewijde schrift strijdige wijze; — maar door afschaffing van het accijnsstelsel.

De *Tijd* levert, van zijn standpunt, voortreffelijk geschreven vertoogen over den tegenwoordigen stand der partijen in Nederland.

Opmerkenswaard is de schets, die deze Courant levert van de Katholieke partij. Na betoogd te hebben, dat de Katholieken, uit den aard hunner positie, zich nooit vereenzelvigd hebben of vereenzelvigen kunnen met eene der bestaande politieke partijen; maar dat zij zich aansluiten daar, waar zij goeds kunnen stichten, gaat *de Tijd* aldus voort:

Zoo hebben de Katholieken krachtig bijgestaan de pogingen der liberalen, om den wagen van den staat uit het verderfelijk spoor te rukken, waarin hij vóór 1848 ten verderve van 's lands welzijn liep. De hervorming in 1848 ondernomen, heeft allergunstigste resultaten voortgebragt, zoo wel voor de zedelijke als stoffelijke belangen van het land, die, door de liberalen met vaste hand zijn aangegrepen en op eene nieuwe baan gebragt, groote vorderingen hebben gemaakt. De vrijheid is door hen in Nederland eene waarheid geworden. De vrijheid van godsdienst is voor goed gevestigd; de vrijheid van onderwijs, hoewel niet geregeld, toch aanvankelijk in de praktijk begunstigd; de regtstreeksche verkiezingen hebben het volk wakker geschud en belangstelling voor de openbare zaak algemeen gemaakt; de vrijheid van handel is ontwikkeld geworden ten voordeele van handel, scheepvaart en zelfs van den landbouw; de bezuiniging op de uitgaven der staatsbegrooting, in verband gebragt met de opgewekte steeds klimmende materiële welvaart, heeft baten in plaats van te korten aangebragt en schulddelging op aanzienlijke schaal bewerkt, waar vroeger schuldmaken regel geworden was. Tot dat alles hebben de Katholieken krachtig bijgedragen, en zij die aan dat gelukkig streven vijandig waren, hebben daaruit afgeleid, als een middel, om de liberale partij door traditionnele antipathiën tegen de Katholieken te discrediteren, dat de Katholieken in de liberale partij waren opgelost, of liever omgekeerd, dat de liberale partij Katholiek was geworden. Het een is zoo wel als het ander eene, zoo als de partijen er zich soms veroorloven, valsche en hatelijke beschuldiging. Neen, zoo min als de liberale partij Katholiek is geworden, zoo min ook zijn de Katholieken opgelost in liberalen. De Katholieken hebben onder alle liberale ministeriën bestreden, wat zij verderfelijk achtteden, en het allerminst tegen het jongste ministerie-Thorbecke partij gekozen en zich aangesloten bij zijne bestrijders, zoo groenen als behoudslieden, zoo dikwerf de belangen van het land zulks vorderden. Maar gelijk zij niet geaarzeld hebben, het ministerie-Thorbecke te bevechten waar het noodig was, zoo hebben zij ook nooit nagelaten dat ministerie te steunen zoo dikwerf het goede maatregelen voordroeg. Dat die steun dikwerf geleend werd, en tegenkanting zeldzaam noodig is geweest, dat is de verdienste van het ministerie, dat door godsdienstige partijschappen is gevallen, zonder ontworteld te worden, omdat zijn weldadig beheer overal in het land goede vruchten heeft voortgebragt.

Van die steeds gevolgde gedragslijn, om het goede te bevorderen, dat elke partij zal willen bewerken, het kwade te bestrijden, dat elke partij mogt willen doordrijven, zullen de Katholieken niet afwijken. Mogen al sommige leden in de Tweede Kamer den schijn hebben van zich geheel aan eene of andere partij te hebben verbonden, het is slechts schijn. De Katholieken zijn en blijven zelfstandig, wat men zou kunnen noemen *un parti neutre*. Dat is hunne stelling, en dat ook maakt, dat zij als dusdanig voor het waarachtig welzijn des vaderlands niet slechts nuttig, maar zelfs onmisbaar zijn. Er is geen staatsman, wien dat ontgaat. En er zal dan ook nooit een gouvernement in Nederland het roer in handen nemen, zonder de behoefte te gevoelen, om ons voor zich te winnen.

Te meer, omdat wij tevens krachtig in het land zijn. Wij maken ruim twee vijfde der bevolking uit; wij kunnen ten minste op zestien vertegenwoordigers in de Tweede Kamer rekenen; wij beslissen in menig geval de keuze van andere vertegenwoordigers en wij zijn vast aan één gesloten tot ééne groote massa. Het is en kan aan geen gouvernement onverschillig zijn, om zulke partij voor of tegen zich te hebben. En met der daad, wij hebben 't meermalen gezegd, men moge beproeven zonder ons en tegen ons te regeren, het is onmogelijk geworden. Men zal eene tijdelijke meerderheid kunnen zamenbrengen, om maatregelen van verdrukking tegen ons te nemen; dat kan men, als men het zal willen. Maar wat zal het gevolg zijn? Dat 's anderen daags het gouvernement schaak mat staat. Men zou zelfs niet meer zonder ons en tegen ons regeren, al kregen wij een Protestantschen *coup d'état* met een Protestantsch dictatoriaal gouvernement, 't welk het geen jaar zou uithouden, zonder dat ons ruimschoots vergoed werd, wat men aanvankelijk ons zou hebben ontnomen.

Buitenland.

ENGELAND.

Door alle ministriële bladen wordt op het gewigt van de eenstemmigheid der Britsche en Fransche regeringen aangedrongen. De *Times* zegt, dat beide regeringen echter met verschillende moeijelijkheden te kampen hebben gehad, alvorens die eenstemmigheid te bereiken. In Engeland heeft eene natie, die zich kort te voren met vrede-congressen en kristallen paleizen voor de nijverheid vermaakte, eensklaps haar oorlogzuchtigen geest terug gekregen, toen de Russen de Donau-vorstendommen binnentogen, en werd de regering bitter gehekeld, dat zij achterlijk bleef in het nemen van maatregelen ten oorlog. Maar in Frankrijk had zich geene zoodanige zucht voor den krijg geopenbaard. Niet dat men in den grond der zaak anders over den intogt der Russen in de Vorstendommen dacht; doch de belangstelling in verwijderde buitenlandsche vraagstukken was geweken, sedert er geene pers meer bestond, welke die belangstelling aanspoorde, zoo als in de dagen, toen het geschil van Otaheite of den Libanon aanhangig was. Eene ongemeene zucht voor den vrede beheerschte alle klassen der maatschappij, als het beste middel, om welvaart te bevorderen, en als de beste waarborg voor de rust des lands. Daaraan beantwoordde Lodewijk Napoleon wijselijk door zijn bekend woord te Bordeaux, «dat het Keizerrijk de vrede is». De *Times* zegt, dat, voor zoo ver in zijne magt was, de Keizer zich strikt aan die verbindtenis gehouden heeft: dat de oorlog in het Oosten buiten Frankrijk's of Engeland's toedoen begonnen is; dat die mogendheden zich met de Duitsche hebben vereenigd, om dien oorlog te doen eindigen; dat, indien de pogingen daartoe mislukt zijn, het eenige doel van eene meer werkdadige optreding is den oorlog onmogelijk te maken, en, zoo als de *Moniteur* opmerkt, om eene eervolle schikking tusschen de beide oorlogvoerende mogendheden tot stand te brengen. De *Times* prijst het dan ook, «dat in het jongst geopenbaarde staatsstuk des Franschen Ministers geene ontvlammende taal, zoo gevaarlijk bij een krijgszuchtig volk, gevonden wordt; maar eene bezadigde regtvaardiging van handelingen, die tot het laatste toe het behoud van den vrede voor Frankrijk en de wereld beoogden. «Het blad eindigt met hun, die aan het hoofd van beide landen staan, aan te sporen, zich steeds te herinneren, dat, ofschoon zij thans geroepen zijn, om een onverantwoordelijken aanval van Rusland's zijde te weêrstaan, de wezenlijke voortdurende belangen van twee meest beschaafde volken der wereld nog altijd die zijn van den vrede, en dat hun hoofddoel in het aangaan van dezen krijg is, dien zoo spoedig en met het beste gevolg mogelijk, tot een einde te brengen.»

Men ziet, dat het blad, hetwelk gemeenlijk voor den tolk van Lord Aberdeen doorgaat, ook nu nog den mogelijken oorlog tot de kleinste grenzen en het spoedigst einde wil gebragt hebben en zulks tegen den aandrang van eene partij hier te lande, en welligt ook naar aanleiding van de jongste berigten uit Parijs. Het Ministrieel Avondblad is altoos scherper en meer uittartend tegen Rusland, en eindigt in zijn jongste No. een betoog met te zeggen, dat Rusland vrijelijk «kan onderzoeken, of hier te lande de ministers niet in staat zijn, op het volk te rekenen in eene nationale zaak, zoodat dit den laatsten droppel bloeds en den laatsten shilling er voor zou veil hebben.»

— Het ministerie zou bepaaldelijk besloten hebben, het voordragen van eene wet op de parlementaire hervorming, vooreerst uit te stellen.

— Te Berlijn loopt het gerucht, dat prins Albert, gemaal der koningin van Engeland, eerlang een bezoek aan zijne bloedverwanten op het vasteland brengen zal.

FRANKRIJK.

Zondag jl. liepen er, zoo als reeds per telegraaf gemeld is, velerlei oorlogspellende geruchten. Den volgenden dag echter is, volgens een nader telegraphisch berigt, aan de Parijsche effectenbeurs de prijs der fransche staatsschuldbrieven aanmerkelijk gerezen.

— In 1853 zijn te Havre 5562 schepen van 773,926 ton binnengekomen, en 5577 schepen van 770,536 ton uitgeloopen (de kustvaart daaronder begrepen; deze scheepvaartbeweging overtreft die van 1852 met omstreeks 700 schepen en ruim 100,000 ton.

In de afgeloopen maand December zijn te Havre uit zee aangevoerd 89,598 mud tarwe en 77,403 vaten meel. De gezamenlijke invoer aldaar, sedert den oogsttijd, bedraagt, het meel tot tarwe herleid zijnde, 983,165 mud.

— Men verzekert, dat er eene vereeniging van bankiers heeft plaats gehad, die beducht zijn geworden door het ernstige aanzien der omstandigheden en die eenige vertoogen bij het bewind willen inleveren.

— Te Havre worden tegen het aanstaande voorjaar in gereedheid gebragt twee stoombootdiensten, regtstreeks uit die haven, namelijk eene naar Gothenburg en eene naar Christiania; beide zullen over Douvres en Duinkerke loopen.

— Het officiële dagblad heeft het besluit openbaar gemaakt, tot organisatie der reserve-kas der Parijsche bakkers.

Verder zijn door den *Moniteur* een aantal regterlijke benoemingen en eenige bij het Legioen van Eer openbaar gemaakt; onder de laatsten merkt men die op van den heer Ponjade, politieken agent en consul-generaal in Wallachije, tot den rang van officier. De verheffing van den heer de Turgot, gezant van Frankrijk te Madrid, tot den rang van grootofficier dier orde, welke reeds vroeger is medegedeeld, is van hooge beteekenis; daaruit blijkt toch, dat het door dien diplomaat gehouden gedrag, ten opzigte van den heer Soulé, den vertegenwoordiger der Vereenigde Staten, verre van afkeuring in het paleis der Tuilerijen ondervindt.

— De Fransche Zeeofficier Baudin meldt in de *Annales d'Afrique*, onder dagteekening van 16 Januarij des vorigen jaars dat hij van Gabon (Afrika) de rivier Ocomo met eene boot opvarende een bezoek afgelegd heeft bij eenen inlandschen volkstam, de M'Pawins geheeten, waarmede tot dus verre slechts hoogst zelden eenige betrekking door Europeanen is aangeknoopt en langs de Ocomo nimmer. Hij heeft de M'Pawins zeer voorkomend gevonden, me

hen geschenken gewisseld, en meent, dat men door tusschenkomst der bewoners van Gabon gemakkelijk handelsbetrekkingen met deze inlanders zou kunnen aanknoopen.

BELGIE.

Men wil weten, dat de regering voornemens is, het invoerregt op belgische steenkolen te verlagen.

DUITSCHLAND.

Men wil, dat de onlangs hervatte onderhandelingen wegens de verlenging der additionnele overeenkomst van Februarij 1852, tusschen het Tolverbond en Belgie, weder schipbreuk hebben geleden.

— De Berlijnsche *Zeit.* beschouwt het dezer dagen vermelde verbod van granen uit Polen, als een antwoord der Russische regering op het, den 21sten Dec. te Konstantinopel aangekomen bevel tot het binnenzeilen der vereenigde vloten in de Zwarte zee. Wel wordt in de verordening als reden van het verbod opgegeven de noodzakelijkheid, om bij den ongunstigen uitslag van den oogst, aan de ingezetenen des koningrijks de middelen voor hun onderhoud tot den aanstaanden oogst te verzekeren; maar — dus redeneert *de Zeit* — in Polen heeft geen misgewas plaats gehad, en dat land heeft in het vorige jaar, even als altijd, veel meer geoogst dan het voor eigen gebruik noodig heeft. Men moet dus wel aan eene politieke beweegreden denken, en dan kan het verbod niet tegen Turkije gerigt zijn, daar het zich tot Polen bepaalt en zich geenzins tot Rusland uitstrekt, hoewel de uitvoer uit de zuidelijke Russische havens naar Turkije vrij belangrijk is. Frankrijk en Engeland daarentegen voorzien in hunne behoeften voor een groot gedeelte met Poolsche granen, die zij uit de oostzeehavens ontvangen, waarbij nog de omstandigheid op te merken is, dat de uitvoer over Krakau voor het Oostenrijksche gebied in de verordening van de verbodsbepaling uitgezonderd is. Met zekere bitterheid merkt overigens het Berlijnsche blad aan, dat Pruissen niettegenstaande zijne neutrale houding, door dezen maatregel van Rusland even hard, zoo niet nog harder getroffen wordt dan de Staten tegen welke hij gerigt schijnt, daar niet alleen de Pruissische oostzeehandel daardoor groot nadeel moet lijden, maar ook de Pruissische bevolking voor een groot deel harer behoefte afhankelijk is van den toevoer van granen uit Polen. Zonder twijfel, zegt de *Zeit*, heeft de Regering deze zeer ernstige omstandigheden reeds in gepaste overweging genomen, en wij mogen van haar met vertrouwen datgene verwachten, wat al dadelijk geschikt is, om de natuurlijk oprijzende vrees weg te nemen.

Volgens de ministriële *Preussische Correspondenz* behoeft men niet te vreezen, dat het verbod van den uitvoer uit Polen een nadeeligen invloed op de voorziening in de behoeften der buitenlandsche Staten zal uitoefenen, vermits in geheel Polen de prijzen der granen, met name die van rogge, veel hooger staan dan op de vreemde markten.

— Het dooiweder duurt ook in Midden-Duitschland voort; bij een zuidwesten wind, met 5 graden warmte, is het te verwachten dat het ijs op den Main zich binnen weinige dagen reeds in beweging zal zetten, en de scheepvaart weldra hersteld zal zijn. Het komt hierbij voornamelijk er op aan, dat zulks mede op den Rijn binnen kort het geval zij. Reeds sedert eene maand staat de scheepvaart op dezen stroom stil.

PRUISSEN.

Men verneemt, dat door Pruissen op de medewerking van Zweden en Denemarken, aangaande de te bewaren onzijdigheid, een vriendschappelijk antwoord is gezonden. De Pruissische regering zal het voorstel niet afwijzen.

SARDINIE.

De regering heeft bij de Kamer van volksafgevaardigden, zoodra zij in staat was hare eigenlijke werkzaamheden te kunnen aanvangen, drie belangrijke wetsontwerpen ingediend. Het eerste betreft het aanleggen van eenen spoorweg tusschen Vercelli en Valenza; het tweede strekt tot verbetering der grondslagen voor den omslag der grondbelasting; en het derde tot wijziging van het strafwetboek.

OOSTENRIJK.

Sedert eenigen tijd wordt in den Rijksraad druk geraadpleegd over het te sluiten concordaat. Ofschoon de voorstellen der bisschoppen eenige belangrijke wijzigingen hebben ondergaan, gelooft men niet, dat de H. stoel bezwaar zal vinden, om het concordaat te bekrachtigen.

— De *Oest Corr.* behelst in zijn Nr. van den 10 Jan. een betoog, waarin gezegd wordt, dat er van de zijde van Oostenrijk geene oorlogzuchtige verwikkelingen zijn te vreezen.

SPANJE.

De bevalling der koningin van Spanje van eene dochter heeft aanleiding gegeven tot de opmerking, dat de tegenwoordige Spaansche koninklijke familie zeer rijk is aan dochters, doch arm aan zonen.

Uit het huwelijk van Maria Christina met Fred. VIII zijn gesproten prinses Isabella, thans Koningin van Spanje en prinses Louiza Fernanda, de tegenwoordige Hertogin van Montpensier, terwijl uit het later huwelijk derzelfde Vorstin met den Hertog de Rianzares drie dochters geboren zijn, doch geen enkele zoon. De Hertogin van Montpensier is van twee prinsessen en van geen een enkelen prins bevallen, en de koningin van Spanje heeft thans voor de tweede maal eene dochter gekregen.

GRIEKENLAND.

Berigten uit Athene, van den 27 Dec. bevatten weinig belangrijks. De nieuwe Kamer van afgevaardigden was bijeengekomen en had haar bureau zamengesteld. Deze berigten hangen tevens een treurig tafereel op van den toestand der bevolking ten gevolge van hevige regens, aardbevingen, overstroomingen, enz. De regering had onderscheidene wets-ontwerpen aangeboden om in dezen nood te voorzien; maar men betwijfelt, of deze maatregelen doel zullen kunnen treffen.

TURKIJE.

Er zijn berigten uit Konstantinopel tot 1 dezer, waarin het uitzeilen der vereenigde vloot tegengesproken en gezegd wordt, dat zij nog in de baai van Beikos ligt.

Uit Alexandrie heeft men tijdingen, loopende tot 2 dezer, volgens welke de Fransche Consul-Generaal, ter zake van een geschil met Abbas-Pacha, aan alle Franschen officieel gelast heeft, de dienst van den Onderkoning te verlaten.

Sommigen meenen hier dat het Congres der Mogendheden te Triest zal worden gehouden.

Men schrijft uit Brussa, d.d. 14 Dec., dat Abd-el-Kader, ten einde een groot aantal Arabieren die uit Syrie, Tripoli en Tunis naar hem zijn toegekomen, in zijne omgeving te behouden, eene groote uitgestrektheid gronds heeft aangekocht voor de som van 200,000 piasters. Ook heeft hij daarop verscheidene Arabische familien gevestigd, die er zich op de cultuur toeleggen.

BRITSCH-INDIE.

Er zijn tijdingen uit Bombay tot 14 December. Men voorziet meer dan ooit, dat de oorlog met Birmah zal hervat worden. Volgens de geruchten zouden de Engelsche troepen bevel hebben bekomen, zich gereed te houden, om tegen Perzie op te rukken.

CHINA.

Volgens de jongste per landmail ontvangen berigten, liet zich het aanzien, dat de keizerlijke troepen meer kracht begonnen te ontwikkelen; thans heeft men per telegraaf tijding, dat die troepen de stad Amoy heroverd hebben.

PERZIE.

Het *Journal de Constantinople* bevestigt het thans mede, dat de betrekkingen tusschen Perzie en Engeland hervat zijn. *De Patrie* verhaalt dienaangaande; dat een ernstig oproer op het punt was geweest te Teheran uit te breken, ten gevolge van den eisch van den Russischen zaakgelastigde, dat twee der het meest bij het volk geliefde ministers van den Schach, zouden worden ontslagen; dat de commandant der garde daarop verklaarde, niet langer voor iets behoud der openbare rust te kunnen instaan, vermits het volk zich onderling en openlijk beklaagde, dat het aan den vreemde overgeleverd was, en dat zich daarop de Perzische regering in de noodzakelijkheid heeft gezien, om zijne betrekkingen met den Engelschen zaakgelastigde weder aan te knoopen.

Binnenland.

's Gravenhage, 10 Januarij.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Winterswijk, de heer J. W. C. Becking, thans ontvanger derzelfde middelen te Eibergen c. a.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Amsterdam c. a., de heer M. D. van Welij, thans ontvanger derzelfde middelen te Voerendaal.

Het volgende Koninklijk besluit van 9 Januarij No. 64, houdende bepalingen omtrent de premien voor de onderscheidene zeevisscherijen over 1854, is in de *St. Courant* verschenen:

Art. 1. Voor de onderscheiden zeevisscherijen, waaraan tot over 1850 ingesloten, van regeringswege premien waren toegezegd, zullen ook over het jaar 1854, voor zoover die visscherijen overeenkomstig de bestaande bepalingen zijn uitgeoefend, premien worden verleend, te betalen uit hoofdstuk V, art. 136 der Staatsbegrooting voor 1854, vastgesteld bij de wet van 23 December 1853 (*Staatsblad* No. 144).

Art. 2. Om het bedrag dier premien te berekenen, wordt voor elk schip tot grondslag genomen het beloop der premie, die voor de soort van visscherij, door dat schip in 1854 uitgeoefend, tot over 1850 ingesloten was uitgeloofd.

Van dit beloop worden, waar het te pas komt, afgetrokken de kortingen, die tot hiertoe plaats hadden, wanneer de schepen hetzij niet voldoende ingerigt of uitgerust, hetzij te laat naar de visscherij vertrokken of te vroeg van daar teruggekeerd, hetzij in eenig ander opzigt bij de uitoefening der visscherij van de bestaande bepalingen afgeweken waren.

Vervolgens wordt, wanneer geen aftrek, om eene dier redenen te pas komt, de volle premie, en anders het beloop, dat na dien aftrek is overgebleven, met vijftig ten honderd verminderd, en het hierdoor verkregen bedrag maakt de premie uit voor 1854.

Art. 3. De som van *f* 6,400 sedert eenige jaren jaarlijks als subsidie voor een hospitaalschip ter dienste van de zoutharingvisscherij bewilligd, wordt ook voor het loopende jaar 1854 toegestaan.

De *tegenwoordige* Minister van Binnenlandsche Zaken acht, in strijd met het gevoelen van zijn voorganger, de gemeentebesturen verpligt, om de kosten van vestiging en onderhoud van ter zake van bedelarij of landlooping veroordeelde personen in de bedelaarsgestichten te voldoen. De Minister grondt die verpligting op koninklijke besluiten die, volgens het 3e der additionele artikelen van de Grondwet, van voortdurende kracht worden geoordeeld, totdat zij door andere, wettelijke bepalingen, waartoe bereids een ontwerp aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is aangeboden, zullen zijn vervangen.

Wij twijfelen of vele gemeenteraden dat gevoelen zullen aankleven, — te meer, omdat bij niet weinigen geene gelden tot dat einde op de gemeentebegrooting zijn beschikbaar gesteld.

* Het heeft H. M. de koningin behaagd aan de commissie der armen-bewaarschool te Alkmaar en ten behoeve van de Sophia-school te Zevenbergen (prov. Noordbrabant) sommen van *f* 100 te doen geworden.

* Gisteren avond heeft er bij Z. Exc. den baron Doblhoff, minister van Oostenrijk bij het Nederlandsche Hof, eene luisterrijke soirée plaats gehad, die door een groot aantal personen werd bezocht.

* Door de spijskokerij voor de armen alhier zijn reeds afgegeven ruim 20,000 portiën, waarvan 10,000 *gratis* zijn uitgereikt.

* Burg. en Weth. der gemeente Benthuijzen c. a, verwittigen alle belanghebbenden, dat het houden der gewone jaarlijksche kermis of jaarmarkt binnen deze gemeente, te beginnen met 1854, finaal is afgeschaft.

De te dezer stede gevestigde afdeeling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw heeft een uitvoerig verslag uitgebragt over eene nieuw uitgevondene chemische meststof, waarvoor bestellingen te doen zijn bij den heer J. R. C. Behrens, alhier. De afdeeling verzoekt tevens mededeeling der door deze mest stof verkregen resultaten.

Het Fransche gouvernement heeft besloten; in 1855 te *Parijs* te gelijk met de reeds aangekondigde algemeene tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid (zie *Nederlandsche Staats-courant* van 9 Junij en 10 December ll.) eene algemeene tentoonstelling van voorwerpen van kunst te doen plaats hebben.

Het hoofddoel dezer tentoonstelling is eene soort van wedstrijd tusschen de scholen der verschillende landen te openen; aan de beoefenaars der kunsten eene nieuwe en vruchtbare gelegenheid tot vergelijking aan te bieden, en bij hen dien lofwaardigen naijver te wekken, waaruit de meesterstukken plegen te ontstaan. Beide tentoonstellingen worden gelijktijdig gehouden, opdat de nijverheid ook partij kunne trekken van de meest uitnemende voorbeelden der kunst in 't algemeen en bepaaldelijk van de teekenkunst.

Ten einde dit doel te bereiken behoort de tentoonstelling van schoone kunsten zoo volledig mogelijk te zijn en van dien aard, dat zij aan regtmatige eischen voldoet.

Daartoe heeft het Fransche gouvernement reeds onderscheiden maatregelen genomen; zoo heeft het bepaald, dat de kunstvoortbrengselen uit den vreemde, aan de Fransche grenzen bezorgd op nader aan te wijzen plaatsen en binnen een nader te bepalen termijn, kosteloos naar Parijs zullen worden vervoerd en, daar aangekomen, buiten bezwaar der verzenders, ter bestemder plaatse zullen worden bezorgd.

Verder heeft het verlangd, dat de vreemde gouvernementen personen zouden aanwijzen, om met het bestuur der tentoonstelling te raadplegen over het al dan niet toelaten der kunstvoortbrengselen van het land dat zij vertegenwoordigen, met dat bestuur de geschilpunten, die zich mogten voordoen, te vereffenen, en aan hetzelve opgave te doen van het aantal en de grootte der te verwachten stukken, ten einde zoo doende kunne worden nagegaan, hoeveel ruimte elk land zal behoeven.

Als zoodanig zal van wege dit Rijk optreden de Nederlandsche consul-generaal te Parijs, de heer J. P. Pescatore. Deze zal zich in betrekking stellen met den raad van bestuur der Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, welke raad zich, op uitnoodiging der Regering, wel heeft willen belasten met de taak van tusschenpersoon tusschen onze kunstenaars en den heer Pescatore en van beoordeelaar der eventueel in te zenden voorwerpen van kunst, tevens bevoegd, om in het belang van den roem der Nederlandsche school, al dadelijk te weren hetgeen naar zijn oordeel, niet waardig zou wezen, op de tentoonstelling te worden geplaatst.

Tot dien raad worden mitsdien verwezen allen, die eenig voorwerp van kunst naar de tentoonstelling zouden wenschen te zenden. Zij kunnen zich schriftelijk (met franco brieven) of persoonlijk aanmelden bij den secretaris van den raad, den heer J. Wittering, te Amsterdam.

(*St. Courant.*)

Volgens telegrafisch berigt uit Arnhem van [illegible] de algemeene rivier-correspondentie in de eerste [illegible] ingesteld. Slechts te Arnhem heeft er zeer [illegible] ging plaats gehad; het water stond [illegible] peil, met een aanwas van 32 duim.

Blijkens eene van Z. M. zaakgelastigde te Hannover ontvangene opgave omtrent de scheepvaartbeweging te Harburg, zijn in die haven gedurende het jaar 1853 844 zeeschepen binnengeloopen, waarvan 554 beladen en 290 in ballast, hieronder waren er 64 onder Nederlandsche vlag, en wel 54 beladen en 10 in ballast. In het jaar 1852 kwamen te Harburg 691 schepen binnen, waarvan 468 beladen en 223 in ballast, dus 86 beladen en 67 ongeladen schepen minder dan in 1853.

Van de in het laatste jaar aangekomen schepen vertrokken er 341 met lading en de overige in ballast; gaande

van de beladen schepen 194 met hout, zout en hardsteen naar Leer; 31 met hout en verschillende artikelen naar Emden: 8 met hout en verschillende artikelen naar Groningen; 4 met hout en stukgoederen naar Delfzijl; 1 met hout naar Termunterzijl; 1 met hout naar Schotland; 54 met hout naar de Wezer; 1 met beenderen, 15 met werk van vlas en 10 met lijnkoeken naar Engeland; 18 met hardsteen naar Danzig en 4 schepen met landverhuizers naar New-York.

Ingevolge mededeelingen van de Duitsche en Belgische telegraafbesturen, zijn, nu ook, ten allen tijde voor het publiek geopend, de kantoren der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging te: Augsburg, Bamberg, Hof, Lindau, en Ulm; het Belgische kantoor te Brussel, de kantoren te Londen van de onderzeesche telegrafen tusschen de Britsche, Belgische en Fransche kusten en de Fransche kantoren te: Bordeaux, Lyon, Marseille, en Parijs. Nachtberigten, door de Belgische en Fransche kantoren verzonden, worden echter, als vroeger, tegen den dubbelen tariefsprijs berekend.

Berigten in de Engelsche taal worden, behalve bij de reeds aangekondigde Duitsch-Oostenrijksche kantoren, aangenomen te Altenburg, Bremen, Harburg, Riesa, Zwickau en, gedurende den badtijd, te Kissingen.

Van de Wurtembergsche telegraafkantoren te Bruchsal, Friedrichshafen, Heilbronn, Stuttgart en Ulm worden de berigten, wanneer de afzender het verlangt, voor den vasten prijs van 1.20 gl., met den spoorwegdiensttelegraaf verzonden, naar de daar tusschen gelegen Wurtembergsche spoorwegstations te:

Aulendorf, Besigheim, Biberach, Bietigheim, Bretten, Cannstatt, Esslingen, Geislingen, Göppingen, Laupheim, Lonsee, Ludwigsburg, Maulbron, Mühlacker, Plochingen, Ravensburg, Süssen en Untertürkheim.

Met de Saksische Spoorwegdiensttelegrafen worden, op denzelfden voet, berigten verzonden: door het telegraafkantoor te Dresden, naar Bautzen (Budissin), Bischofswerda, Königstein (stad en vesting), Krippen en Schandau, Löbau, Pirna en Radeberg; door het telegraafkantoor te Altenburg, naar Crimmitzschau, Plauen, Reichenbach en Werdau; en door het telegraafkantoor te Riesa, naar Döbeln, Mittweida en Waldheim.

Voor een enkelvoudig berigt, van 1 tot 20 woorden, naar Pietra Santa, in Toscane, over Belgie te verzenden, wordt aan de Nederlandsche kantoren gelijke prijs berekend als voor een naar Pisa bestemd berigt

---

Rotterdam, 10 Jan. Naar men verneemt, hebben de heeren J. Oudemans Havelaar, D. Blankenheijm, J. D. Hoekwater. H. W. Roelants, A. C. Dalen, J. van Overzee, mr. T. T. Gleichman, A. C. G. Vermeulen, F. N. Montauban van Zwijndrecht en mr. J. A. M. Bichon van IJsselmonde, die allen in onderscheidene rangen gediend hebben bij de 2de afdeeling mobiele schutterij van Zuid-Holland, zich te Rotterdam vereenigd, om een plan te beramen en voor te dragen voor eene 25 jarige feestviering in 1855, van het uittrekken van gezegde schutterij in 1830,

(*N. R. C.*)

** **Leijden**, 11 Jan. Gisteren werd het nieuwe schoolgebouw op het plein achter het Levendaal aan de Haverstraat, plegtig ingewijd. Dit gebouw, dat *f* 8.400 heeft gekost, dat ruim, stevig en luchtig is, en ruim 400 kinderen kan bevatten, voorziet inderdaad in eene te dezer stede lang gevoelde behoefte.

Haarlem, 10 Jan. De boekdrukkers- en lettergietersgezellen, leden van de te dezer stede bestaande drukkersvereeniging, onder de zinspreuk: *Tot Nut en Gezellig Verkeer*, hebben gisteren op de zaal van de stads Doelen, den koppermaandag gevierd. Nadat twee blijspelen en tot afwisseling eenige muzijkstukken tot genoegen van al de opgekomenen waren uitgevoerd, en eenige coupletten ter eere van Laurens Jzn. Coster waren voorgedragen, stelde de WEw. heer ds. A. de Vries een feestdronk in op den bloei der vereeniging, die met luide juichkreten werd begroet, waarna het bal geopend werd, dat tot laat in den nacht genoegelijk voortduurde.

Het is bekend, dat de gemeenteraad van Amsterdam besloten heeft, aan Z. M. een adres te rigten, om aan te dringen op de regeling der geneeskundige wetgeving. Volgens de *A. C.* komt dit adres hoofdzakelijk daarop neder, dat de Raad te kennen geeft, dat onder de onderwerpen, wier wettelijke regeling wordt te gemoet gezien, eene verbeterde geneeskundige staatsregeling eene voorname plaats bekleedt; dat de onvolledigheid, ongeschiktheid en onbruikbaarheid der bestaande wetgeving door elken deskundige en ook door de Regering is erkend; dat vele bouwstoffen tot herstel en verbetering zijn verzameld; dat de gemeentebesturen onmagtig zijn om hunnen pligt te vervullen, om voor de gezondheid en de zedelijkheid der ingezetenen te waken; dat in dagbladen en geschriften dagelijks allerlei geheime en dusgenoemde universele genees- en voorbehoedmiddelen worden aangekondigd, waardoor aanslagen worden gedaan op de gezondheid en ook op de zedelijkheid der bevolking, en dat de Raad om al deze redenen op eene spoedige en afdoende regeling dezer teedere en belangrijke aangelegenheid aandringt.

Utrecht, 10 Jan. Met genoegen verneemt men, dat de Minister van Oorlog, bij de toezending der wet van den 21 Dec. 1853, (*Staatsblad* n°. 128) houdende bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten en het maken van andere werken, binnen zekeren afstand van vestingwerken van den Staat, welke wet met den 13 dezer in werking zal komen, aan de inspecteurs der fortificatien het verlangen heeft te kennen gegeven, dat de bepalingen van de nieuwe wet voor de eigenaren zoo weinig mogelijk bezwarend worden, dat niets meer van hen worde gevorderd dan volstrekt noodig te weten zij; dat zooveel mogelijk geene processen-verbaal worden opgemaakt vóór dat men de overtreders der wet gewaarschuwd hebbe, om hen de gelegenheid te verschaffen, hetgeen strijdig met de wet mogt zijn gemaakt, weg te ruimen, en dat, wanneer er iets twijfelachtigs mogt wezen, de bedoeling van den minister worde gevraagd vóór dat men de wet toepasse, daar het de intentie is, dat deswegens de meest mogelijke gematigdheid in acht worde genomen; dat jegens de eigenaren met welwillendheid worde gehandeld, en de ingenieurs zich nimmer in de huizen of op de erven zullen begeven, dan na den opgang of vóór den ondergang der zon.

De minister heeft hierdoor volkomen beantwoord, aan de toezeggingen door hem, te dezer zake, aan de beide kamers der Staten-Generaal gedaan.

(*U. C.*)

Vreeswijk, 8 Jan. Heden morgen arriveerde aan het veer alhier met gevolg in drie rijtuigen, met 3 en 4 paarden bespannen, Z. Ex. de heer Lightenvelt, nieuw benoemd buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van het Ned. hof in Frankrijk. Door middel van een daartoe opengemaakt slop werden deze rijtuigen in de groote pont in volkomene orde overgebragt, en werd de reis naar Parijs daarna voortgezet.

(*U. C.*)

Gorinchem, 10 Jan. De stand van de Merwede blijft nog altijd even laag. Hier en daar ziet men windgaten in het ijs, doch de overtogt geschiedt nog zonder gevaar en met zware lasten. De detachementen artillerie aangewezen, om, des noodig, seinschoten te doen, zijn evenwel reeds naar hunne respective bestemming vertrokken; ook zijn door den waterstaat verdere maatregelen genomen, om alle gevaar, 't welk de dijken bedreigen mogt, af te keeren; men vermoedt, dat het ijs, bij voortgaanden dooi, na 2 of 3 dagen los zal raken.

(*U. C.*)

---

§ **Zwolle**, 9 Jan. In de dezer dagen gehoudene vergadering van de Overijsselsche vereeniging tot ontwikkeling van Provinciale welvaart zijn tot directeuren benoemd de heeren J. Zeehuyzen Jr. en L. N. Schuurman, in de plaats van de heeren mr. J. A. van Roijen en B. P. G. van Diggelen.

— De afvaartsgelden op de Dedemsvaart beneden sluis no. 6, hebben in het afgeloopene jaar de som van *f* 52,041.47 bedragen; hieronder zijn dus niet medegerekend de afvaartsgelden aan gemelde en andere sluizen aan het bovenpand der rivier betaald. Dit cijfer is alzoo aanzienlijk te noemen.

— Te Goor is de heer W. Jalink, lid der Prov. Staten van Overijssel, in 70 jarigen ouderdom overleden.

△ **Arnhem**, 10 Januarij. Even als in andere steden onzes vaderlands, bestaat ook hier, sedert 16 Sept. 1849, eene vereeniging van boekdrukkers, letterzetters en binders, onder de zinspreuk: « *Boekdrukkunst de grondzuil der verlichting.* » Het hoofddoel dezer, zoo als van alle dusdanige vereenigingen is, ingeval van ziekte, elkander onderling gedurende eenige weken eene zekere toelage te verzekeren, en eene harmonieuse verbindtenis tusschen de beoefenaars, van genoemde vakken. — Veertien eereleden (patroons) eene voorstanderesse, mevrouw Th., vier buitengewone leden en 47 gewone leden maken deze vereeniging alhier uit. Gisteren avond, den dag van het gewone koppermaandagfeest had in het koffijhuis: *Gelderland* van den heer Arts, als daartoe, bij herhaling het geschiktst geoordeeld, de jaarlijksche feestviering plaats. De beide, naast elkander zijnde bovenzalen waren, tot dat doel sierlijk georneerd met nationale vlag-draperiën, bloem-festoenen en transparanten. Onder de laatste muntte uit, één, op last van den patroon, den heer G. J. Thieme, uitvoerig geschilderd transparant, zinspelende op de drukkunst, met toepasselijke inscriptiën. Ten half negen werd de feestviering, door de tegenwoordigheid der meeste patroons met hunne dames opgeluisterd, door harmonie-muzijk geopend, waarna de voorzitter, de heer G. Roeloffzen, eene sierlijke redevoering voordroeg, die met algemeene toejuiching werd aangehoord; daarna las de secretaris, de heer J. W. de la Cuisine, het jaarlijksch verslag voor. Vervolgens werd de avond-vreugde afgewisseld met het aanheffen van daartoe opzettelijk vervaardigde zangstukjes, die den gemeenschappelijken, harmonieusen geest tusschen eereleden en gewone leden bijzonder bevorderden, en den avond niet minder genoegelijk maakten dan verleden jaar in hetzelfde lokaal. Na het vertrek der eereleden, en hunne dames namen de overigen aanwezigen, meest van vrouwen of meisjes vergezeld, deel aan een wel toebereid en smaakvol soupé in de aangrenzende zaal, waarvoor den koffijhuishouder op nieuw de meeste tevredenheid te beurt viel. In gepaste vrolijkheid, orde en eensgezindheid, liep de maaltijd, nu en dan door zang en gepaste toasten afgewisseld af, en nam eene danspartij een aanvang, die tot des morgens voortduurde. Menige bijeenkomst van lieden uit hoogeren of den hoogsten stand kenmerkt zich wel eens oneindig minder door stoorelooze veraangenaming, dan deze bijeenkomst zich, tot aan het algemeen afscheid, weder heeft gekenschetst: een bewijs te meer, dat de leden dezer vereeniging de ware volksverlichting, op beschaving, eensgezindheid en harmonie berustend, practisch weten na te leven, waar zulks wordt gevorderd.

, **Zutphen**, 10 Januarij. Zoo als men gister reeds verwachtte is heden nacht het ijs in de rivier in beweging gekomen. Er is echter nog geen ijs van den Rijn gepasseerd, en sedert heden morgen is het water geheel vrij van ijs. Het water blijft wassende en volgens berigten moet hetzelve de IJsselkop en hooger op, reeds eene aanmerkelijke hoogte bereikt hebben.

---

† **Eindhoven**, 9 Jan. Op den 5den overleed alhier de heer H. P. van Leersum, oud directeur der brievenposterij, in den ouderdom van 91 jaren. Hij was een der meest geachte ingezetenen dezer stad, en heeft in zijne onderscheidene betrekkingen, waaronder het lidmaatschap van den Raad, dat hij 60 jaren lang bekleedde, zich aller achting en toegenegenheid verworven. Op den ouderdom van 23 jaren werd hij tot burgemeester dezer stad benoemd, welke betrekking hij echter wegens de tijdsomstandigheden spoedig nederlegde.

Breda, 9 Jan. Men verneemt, dat twee eskadrons van het 2de regiment dragonders naar deze stad en twee eskadrons naar Tilburg, met Mei aanstaande, zullen worden verplaatst.

Laatste Berigten.

Te Parijs was den 9 Januarij geene spraak meer van de zending van troepen naar Kandia, en over het algemeen was de stemming iets gunstiger.

De prins de Chimaij was bij den keizer ten gehoore toegelaten. Met welken grond is niet bekend, doch men verzekerde ter beurze, dat die zending in verband zou staan met eene poging, welke koning Leopold nog bij Rusland wilde aanwenden tot bevordering van den vrede, bij welks vertooning Belgie ligtelijk groote moeijelijkheden zou kunnen ondervinden.

Voorts wordt in een Engelsch blad gemeld, dat de Russische gezant te Parijs verklaard zou hebben, dat het binnenzeilen in de zwarte zee op den voet van de circulaire des Franschen ministers van Buitenlandsche Zaken geen reden voor hem zou opleveren om genoemde hoofdstad te verlaten; althans zou hij deswege nadere voorschriften uit Petersburg afwachten.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 11 Januarij 1854

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned.W.Schuld.	2 1/2	60 7/8 1 1/16 7/8		Pct.	
Dito Certificat. .	3	72 3/4 3 3/4	*Hope* 1798/1816	5	105 1/8 5/8
Dito Dito . .	4	91 1/2 3/8 1/8	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	92 3/4
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito Dito	4 1/2	90 3/4 5/8
Hand.-Maats. .	4 1/2		Dito *Hope* . . .	4	86 1/2
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	85 1/4
Certificaten. . .	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2 1/2		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	20 1/8 20	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3				
D° Binnenl. 6/m.	3	38 3/8 9/16 7/16	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.		4 7/16	Metalliek . . .	5	69 3/4 70 3/4
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	85 7/8 6 1/4 5
Portugal.			Dito letter B. .	5	85 7/8 6 1/4 5
Londen nieuwe.	5	35 1/2 9/16 1/2	Dito 1847 . . .	2 1/2	36 1/16 1/8
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2 1/2	36 1/16 1/8

Polen Loten fl. 250. 153; Mexic., te Londen 3 pct. 22 1/8 [illegible] Dito Cert. 22 1/2 [illegible] uitgesteld 6 3/8 [illegible]

Over het geheel was de markt heden onder den invloed van verkooporders, welke zoowel in Hollandsche als vreemde effecten geëffectueerd werden, zeer ongunstig gestemd, sluitende de prijzen plus minus 1/4 lager dan gisteren. Oostenrijksche zijn echter gevoeliger gedaald, bedragende de achteruitgang voor de 5 pct. circa 1 pct., en voor de 2 1/2 3/4 pct.

FRANKFORT, Dingsdag 10 Jan. Metal. 5 pct. 73 [illegible] Spanje binn. 3 pct. 38 3/4; dito 1 pct. 20 5/8.

LONDEN, Dingsdag 10 Januarij. Consols op tijd 92 [illegible] Mexico N. 3 pct. 22; PeruN. 4 1/2 pct. 64; Gren. Uitg. 6 [illegible] Spanje 1 pct. 20 1/2; Certificaten 4 5/8.

Spoorwegen: Namen en Luik 7 1/2 p. s.; Sambre et Meuse 8 p. s.

PARIJS, Dingsdag 10 Januarij. Fr. 4 1/2 pct. op t. [illegible] dito 3 pct. op t. 70 45; Sp. Binn. 3 pct. 38; dito 1 pct. 20; Belg. 4 1/2 pct. 95 3/4; N. Metall. 5 pct. 87 1/2.

WEENEN, Dingsdag 10 Januarij. N. Metall. 91 5/8; [illegible] lett. B. 111; Bankact. 1352; Lomb. 5 pct. 100 1/2; [illegible] Lond. 11.26; Parijs 141 1/2; Zilver 21.

MADRID, Zaturdag 7 Januarij. Sp. Binn. 3 pct. [illegible] dito nieuwe 1 pct. 21 1/16; dito Cert. 3.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.